

SCHILDERKUNST IN DE GOUDEN EEUW

Welke voorstellingen zag je afgebeeld ?	Welke functie(s) hadden deze voorstellingen:	Wat kun je opmerken over de vormgeving (= kleur, vorm, licht, materiaal, techniek, formaat, compositie) van deze schilderijen ?	Belangrijke schilders:
Portretten / groepsportretten / Tronies	Het weergeven van personen/ burgers, om te laten zien dat zij belangrijk waren (ook voor het nageslacht) Groepsportretten werden gemaakt om daarmee te laten zien tot welke belangrijke beroepsgroep iemand behoorde	- het portret moest zeer natuurgetrouw zijn en grote gelijkenis tonen, tenzij het een 'tronie' was - dat is een fantasie portret - mensen moesten er zo volledig en zo mooi mogelijk op staan (= in vol ornaat) – hierdoor was de compositie vaak erg rustig en evenwichtig - aan de hand van attributen werd het beroep en de status van de persoon getoond - stofuitdrukking (hoe mooi de gezichten/ huid/stoffen weergegeven werd) was van groot belang	- Rembrandt van Rijn - Frans Hals - Johannes Vermeer - Govert Flinck - Bartolomeus van der Helst
Landschaps schilderijen / stadsgezichten	Het weergeven van het karakteristieke Hollandse / Nederlandse landschap. Daarmee liet men tevens zien hoe belangrijk de natuur was (= god's schepping)	- de horizon was meestal laag, waardoor de verhouding tussen landschap en lucht ongeveer 1/3 : 2/3 of soms ¼ : ¾ was. - niet alleen was het belangrijk om een fraaie compositie te hebben, ook moesten zowel landschap als wolkenluchten realistisch geschilderd zijn. - weergave van licht (daglicht enz) was belangrijk	- Jacob van Ruisdael - Jan van Goyen - Johannes Vermeer
Zeegezichten	Vaak werden er in de zeegezichten belangrijke historische zeegebeurtenissen afgebeeld (handelsreizen van de V.O.C. of belangrijke zeeslagen)	- schepen moesten zeer gedetailleerd en vooral erg heldhaftig weergegeven worden - goed weergeven van water en wolkenluchten was belangrijk - de historische gebeurtenis moest eruit af te lezen zijn, maar hoefde niet letterlijk verbeeld te worden (alles mocht mooier gemaakt worden)	- Willem van de Velde
Stillevens / bloemstillevens	Stillevens hadden naast het tonen van rijkdom, vooral ook symbolische bedoelingen (moraal, via de Vanitasgedachte), dit geldt tevens voor de bloemstillevens.	- een fraaie compositie, waarin alle objecten weloverwogen gerangschikt waren, was belangrijk - goede stofuitdrukking was belangrijk (= grote detaillering en natuurgetrouwheid in de weergave van materialen, kleuren, texturen) - vaak was er sprake van een Vanitas- symbool die uitgedrukt werd in de vorm van: verwelkte blaadjes, halfvolle glazen, een half opgegeten brood, dode dieren. Vanitas = gedenk te sterven	- Willem Claesz. Heda - Floris van Dijck - Hans Boulenger
Interieurs/ kerkinterieurs	Interieurs werden geschilderd om de rijkdom van Nederlandse burgers te laten zien. Kerkinterieurs werden vooral geschilderd om de vaak fraaie kerkorgels in de lege calvinistische kerken te tonen.	- perspectief was heel belangrijk in de weergave van interieurs - bij gewone huiselijke interieur was het belangrijk om de status en welvaart van de burgers te tonen - bij kerkinterieurs werden vooral de architectonische vormen (zuilen, gewelven) van de (lege) calvinistische kerken getoond met als decoratieve elementen: de kerkorgels. Deze werden met veel aandacht voor detail weergegeven	- Pieter de Hoogh - Johannes Vermeer - Gabriel Metsu (interieurs met personen) - Pieter Saenredam (kerkinterieurs)
Historie schilderijen	Daarin zie je doorgaans een belangrijke historische gebeurtenis verbeeld. Mythologische figuren worden daarin vaak gebruikt voor de symbolische verwijzingen.	- belangrijk daarbij is de context (vaak de klassieke oudheid) waarin de gebeurtenis voorgesteld wordt – ook worden er vaak bijbelse gebeurtenissen gebruikt - symbolische verwijzingen zie je vaak in de vorm van een personificatie (de rechtvaardigheid als een persoon weergegeven bijv. – hierbij worden vaak mythologische figuren gebruikt.) of als een allegorie (de tijd weergegeven in de symbolische vorm van een zandloper)	- Pieter Lastman - Gerard de Lairesse - Rembrandt van Rijn
Genrestukken	Dat zijn alledaagse tafereeltjes (vaak met veel details uit het alledaagse leven) die zich vaak in en rond het huis afspelen. Deze worden meestal ter lering en vermaak gemaakt.	- in genretafereelen is het vooral belangrijk om een soort momentopname (allerlei figuren zijn in actie en dit moment wordt stopgezet bijna als een soort foto) weer te geven – de compositie lijkt daarom vaak enigszins druk en ongeordend – dit komt door de figuren die in actie zijn - de symboliek is belangrijk: de vorm moet dan wel gericht zijn op vermaak (daarom kochten veel mensen deze) maar de inhoud moest wel een duidelijke moraal of leereffect hebben. (vaak werden daarbij spreekwoorden of gezegden gebruikt die weergegeven werden)	- Jan Steen - Pieter Breughel